

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

*MD - 2012, mun. Chișinău,
str. 31 August 1989, nr. 82
tel.: +373 22 20 14 24
web: www.justice.gov.md,
e-mail: secretariat@justice.gov.md*

09.07.2026 nr. 04/1-7644
la nr. 04/1-09/1765 din 12.06.2026

Ministerul Culturii

Urmare examinării proiectului de lege privind protejarea monumentelor istorice, număr unic-363/MC/2026, relevăm următoarele.

În contextul notei de fundamentare, noul proiect de lege elaborat stabilește un sistem complet și coerent de protecție a monumentelor istorice, prin reglementarea procedurilor de înscriere în Registrul național al monumentelor istorice, notarea statutului de monument în registrul bunurilor imobile, reglementarea intervențiilor asupra monumentelor istorice și a zonelor lor de protecție, precum și stabilirea procedurilor de emitere a actelor administrative și permissive privind intervențiile asupra acestora. De asemenea, proiectul reglementează administrarea și circuitul civil al bunurilor imobile cu statut de monument istoric, instituie un sistem instituțional pentru punerea în aplicare a legii și prevede condițiile de sprijin financiar pentru protejarea patrimoniului cultural.

Pe plan redacțional și sub aspectul respectării normelor de tehnică legislativă pentru elaborarea proiectelor actelor normative, la proiectul de lege se rețin următoarele observații și propuneri:

La art. 3, se impune revizuirea formulării obiectivelor, astfel încât acestea să fie exprimate într-o manieră unitară și coerentă. Or, se constată că unele obiective indică în mod concret rezultatul urmărit de reglementare, precum asigurarea cadrului normativ necesar, stabilirea obligațiilor și responsabilităților sau crearea unui sistem de finanțare, iar altele utilizează noțiuni generale. Cu titlu de exemplu, obiectivul prevăzut la lit. a) este formulat prin utilizarea noțiunii de „eficientizare”, fără a indica în mod suficient de clar rezultatul concret urmărit prin intervenția normativă. În vederea asigurării unei mai bune clarități și precizii a normei, se recomandă reexaminarea și uniformizarea modului de formulare a obiectivelor legii.

Totodată, la art. 3 urmează a fi reexaminată partea introductivă, prin completarea acesteia cu un text care să asigure legătura logică și gramaticală cu enumerarea obiectivelor legii. Or, în forma actuală, dispoziția apare incompletă din punct de vedere redacțional și nu asigură continuitatea logică a dispoziției normative.

La art. 4, se consideră necesară reexaminarea modului de redactare a enumerării principiilor, întrucât partea introductivă a normei stabilește deja că protejarea monumentelor istorice se bazează pe anumite principii generale. În acest context, repetarea termenului „principiul” la fiecare element al enumerării este de

prisos. Astfel, pentru asigurarea unei redactări concise, unitare și conforme regulilor de tehnică legislativă, urmează a fi indicată expres denumirea fiecărui principiu, fără repetarea termenului „Principiul”. Totodată, elementele enumerate sau normele subsecvete după două puncte urmează a fi redacte, de regulă, cu literă mică.

La art. 5:

La noțiunea „Program național de inventariere a monumentelor istorice” urmează a fi exprimată complet denumirea Registrului național în care vor fi înscrise monumentele istorice. Aceeași observație este valabilă și pentru art. 13.

Marcajul urmează a fi revizuit, astfel încât noțiunile să fie numerotate, întrucât liniuțele pot fi utilizate doar ca marcaje subordonate, care trebuie să rezulte dintr-o marcă anterioară.

La art. 6, se recomandă reexaminarea normei de la alin. (2), întrucât nu este pe deplin clară relația dintre cele două teze ale normei. În acest sens, pentru asigurarea clarității și fluentei reglementării, textul urmează a fi reformulat prin integrarea celor două enunțuri într-o singură normă, după cum urmează: „Statutul de monument istoric poate fi atribuit bunurilor imobile păstrate integral, parțial (fragmentar) sau în stare de ruină, valoarea acestora ca mărturii ale istoriei prevalând asupra caracteristicilor lor estetice, funcționale și materiale.”.

Ar fi oportună reexaminarea prevederilor art. 7 și art. 8 alin. (2) sub aspectul corelării acestora. Or, dacă terenul și stratul cultural-arheologic constituie elemente componente ale monumentului istoric, nu este clar de ce acestea nu sunt avute în vedere în mod expres la stabilirea hotarelor monumentului, potrivit art. 8 alin. (2).

Se recomandă reexaminarea prevederilor art. 8, întrucât criteriile de stabilire a hotarelor monumentelor istorice nu sunt suficient de precise și clar determinate. În acest sens, se impune ca reglementarea să utilizeze, pe cât posibil, criterii concrete, obiective, mai clare și mai bine determinate din punct de vedere tehnico-normativ, astfel încât stabilirea hotarelor monumentelor istorice să se bazeze pe repere precise, care să asigure o aplicare uniformă și să reducă marja de apreciere.

Nu este suficient de clară semnificația noțiunii „registrul de protecție”, utilizată la art. 8 alin. (5), întrucât proiectul nu conține reglementări privind instituirea, administrarea sau gestionarea unui asemenea registru. Se impune revizuirea noțiunii și a rolului acesteia în cadrul mecanismului de protecție reglementat de proiect.

La art. 9 alin. (4) se constată că sintagma „se stabilesc reglementări specifice” este improprie din punct de vedere normativ, întrucât reglementările avute în vedere se concretizează, de fapt, prin prevederi incluse în documentațiile de urbanism și amenajare a teritoriului. În legătură cu obiecția de mai sus, urmează a fi reexamineate și celelalte dispoziții ale art. 9, în vederea asigurării unei terminologii unitare și al mecanismului de instituire și aplicare a reglementărilor privind zonele de protecție.

La alin. (6), se va substitui sintagma „se evidențiază” cu „se înscriu”, întrucât prima nu este specifică limbajului juridic.

La art. 10, după prima teză a alin. (1) urmează o dispoziție normativă distinctă, din alineat, care nu este delimitată și numerotată corespunzător. În vederea asigurării unei structuri clare și a respectării exigențelor de sistematizare a normei, se recomandă separarea acestor reglementări în alineate distincte. Totodată, se constată că textul care urmează imediat după alin. (1) referitor strategiile și programele de

stat au un caracter redundant în raport cu alin. (1), care consacră deja integrarea protejării monumentelor istorice în strategiile de dezvoltare durabilă la nivel național și local. În acest context, se propune eliminarea dispozițiilor respective.

În opinia noastră, se impune reexaminarea oportunității menținerii art. 10, întrucât detalierea expresă a strategiilor și programelor de stat nu este caracteristică unui act normativ de nivelul legii, acestea ținând de domeniul politicilor publice și al competențelor executive ale autorităților, iar elaborarea și aprobarea documentelor de politici publice rezultă din capit. V și VI privind competențele autorităților administrației publice. În acest sens, prevederile au un caracter declarativ și nu adaugă elemente normative proprii, motiv pentru care se recomandă eliminarea acestora.

Cât privește includerea bunurilor de patrimoniu cultural imobil și a zonelor lor de protecție în planurile de amenajare a teritoriului național, ale unităților administrativ-teritoriale și ale unității teritoriale autonome Găgăuzia, precum și în planurile urbanistice ale localităților, aceasta rezultă deja din prevederile speciale ale proiectului care stabilesc conținutul acestor documentații pentru fiecare situație în parte. În acest sens, dispoziția are un caracter redundant, neaducând un plus de reglementare și dublând norme deja prevăzute.

La art. 11:

Se impune reexaminarea denumirii, întrucât conținutul acestuia nu se limitează la instituirea unor restricții generale în legătură cu monumentele istorice. Pe lângă interdicții, articolul reglementează obligații de restaurare și reconstituire, atribuții ale autorităților competente, precum și consecințe juridice aplicabile în anumite situații. În acest context, denumirea nu exprimă în mod corespunzător conținutul normativ al articolului.

Se constată lipsa de corelare terminologică între alin. (1) și (2), în ceea ce privește autoritatea competentă și tipul documentației avizate. Astfel, la alin. (1) se face referire la „Ministerul Culturii”, iar la alin. (2) la „autoritatea publică centrală responsabilă de domeniul patrimoniului cultural”, fără a rezulta dacă este vorba despre aceeași entitate. De asemenea, nu este clar dacă „documentația de specialitate” și „documentația de proiect” au același regim juridic. În acest sens, se recomandă uniformizarea terminologiei și clarificarea raportului dintre cele două prevederi.

Se impune reexaminarea conținutului în întregime, întrucât acestea utilizează noțiuni și expresii imprecise, fără a stabili criterii suficiente pentru aplicarea uniformă a normei. În acest sens, cu titlu de exemplu, sintagme precum „funcțiuni care pun în pericol stabilitatea tehnică”, „termen rezonabil de conformare”, „risc major de pierdere, distrugere sau afectare ireversibilă” sau „moduri care pot conduce la distrugerea, degradarea sau afectarea integrității” pot admite dificultăți de interpretare și aplicare neunitară. Astfel, deducem că unele interdicții sunt formulate într-o manieră excesiv de generală sau extensivă, ceea ce poate genera dificultăți de interpretare în practică. În vederea asigurării previzibilității normei, se recomandă detalierea criteriilor relevante sau reglementarea acestora prin acte normative subsecvente.

Se constată că alin. (4) are un conținut diferit de cel al celorlalte dispoziții ale articolului, întrucât nu instituie o restricție de utilizare, ci reglementează un mecanism de intervenție a autorității, inclusiv exproprierea, în caz de degradare a monumentului. În acest sens, se recomandă reanalizarea încadrării normei și, după caz, separarea acesteia într-un articol distinct sau corelarea mai clară cu obiectul reglementării.

Prevederile art. 12 au un caracter general și nu indică normele care reglementează măsurile de prevenire, intervenție și cooperare în situații de risc. În acest caz, se propune reexaminarea menținerii acestuia ca articol distinct, întrucât nu conține reguli concrete de aplicare. Se recomandă fie integrarea prevederilor în alte articole relevante ale proiectului, fie reformularea acestora, în vederea unei sistematizări mai coerente a reglementării.

Din considerente de redactare, se recomandă reexaminarea conținutului art. 13 alin. (4), în vederea asigurării uniformității categoriilor de subiecți enumerați. Astfel, norma face referire atât la autorități publice (Guvernul și consiliile unităților administrativ-teritoriale), cât și la unitatea teritorială autonomă Găgăuzia, care reprezintă o unitate administrativ-teritorială și nu o autoritate publică. Astfel, în vederea asigurării unei exprimări coerente, se recomandă stabilirea autorității competente din cadrul unității teritoriale autonome Găgăuzia care exercită atribuțiile respective.

Sub aspectul coerenței terminologice, se sugerează reexaminarea utilizării noțiunilor „administrare” și „gestionare” în cuprinsul proiectului. Astfel, art. 13 alin. (4) reglementează administrarea monumentelor istorice aflate în proprietate publică, art. 15 alin. (4) utilizează noțiunea de „gestionar al monumentului istoric transmis”, iar art. 17 face referire atât la administrarea localităților istorice, cât și la gestionarea acestora. În condițiile în care proiectul nu delimitează conținutul juridic al acestor noțiuni și nici raportul dintre ele, nu este clar dacă termenii respectivi desemnează activități distincte sau sunt utilizați cu aceeași semnificație. În vederea evitării dificultăților de interpretare și asigurării unei terminologii unitare, se recomandă precizarea sau uniformizarea termenilor utilizați.

La art. 14 alin. (1) se recomandă reexaminarea textului, întrucât redacția actuală nu este clară sub aspect terminologic, în special prin utilizarea sintagmei „obligăția de protejare”, care nu este definită în mod explicit în cuprinsul dispoziției, fiind reglementată ulterior în cuprinsul proiectului, precum și a expresiei „orice act referitor la circuitul civil”, care are un caracter prea larg și imprecis. În acest sens, se impune reformularea normei prin utilizarea unei terminologii juridice precise și prin indicarea expresă a tipurilor de acte juridice avute în vedere.

Suplimentar, la alin. (3) și (5), se consideră necesară reexaminarea sintagmei „avizului pozitiv al Ministerului Culturii”, întrucât aceasta nu este suficient de clară din punct de vedere juridic. În limbaj juridic avizul se emite fie favorabil, fie nefavorabil. În acest sens, se recomandă utilizarea sintagmei „avizul Ministerului Culturii” sau, după caz, „aviz favorabil al Ministerului Culturii”, pentru asigurarea clarității normei.

La art. 15:

Atragem atenția că alin. (3) continuă alin. (2) și nu se redă din rând nou, motiv pentru care se impune corectarea redactării.

Alin. (4), urmează a fi revizuit, inclusiv prin prisma observațiilor formulate la art. 13 privind utilizarea terminologiei aferente administrării și gestionării monumentelor istorice. În forma actuală, utilizarea sintagmei „gestionar al monumentului istoric transmis” nu asigură identificarea clară a persoanei căreia îi revin obligațiile de protejare și a cărei conduită poate constitui temei pentru „rezilierea” actului de transmitere. Totodată, se va ține cont că Codul civil nu mai operează cu termenul „reziliere”, iar se rezoluționează contractele, dar nu actele de transmitere.

La art. 16 alin. (6), se recomandă precizarea expresă a referirii la notificarea prevăzută la alin. (2), în vederea evitării ambiguităților și asigurării corelării dispozițiilor. Totodată, norma nu stabilește conținutul minim al notificării și al ofertei de vânzare anexate, necesare exercitării dreptului de preemțiune, iar din sintagma „alte condiții esențiale ale ofertei” nu se pot identifica în mod clar elementele a căror modificare atrage obligația reluării procedurii de notificare. De asemenea, nu este stabilit expres mecanismul de constatare a nevalabilității notificării și nici rolul Ministerului Culturii, inclusiv sub aspectul unei eventuale proceduri de informare și completare a documentației înainte de aplicarea sancțiunii. Se impune reglementarea mecanismului intermediar prin care Ministerul Culturii urmează să informeze solicitantul cu privire la eventualele lipsuri ale notificării/ofertelor și să acorde un termen pentru completarea acestora, înainte de a interveni sancțiunea nevalabilității. În același timp, se constată o necorelare cu alin. (7), care prevede nulitatea de drept a actelor juridice în cazul unei notificări care nu conține informațiile prevăzute la alin. (5), ceea ce impune precizarea și corelarea expresă a efectelor juridice.

La art. 18:

Se consideră necesară revizuirea sintagmei „act normativ specializat” utilizate la alin. (1), întrucât aceasta nu reprezintă o categorie consacrată de acte normative și nu permite identificarea cu claritate a actului juridic prin care se atribuie statutul respectiv. În măsura în care intenția autorului este de a face trimitere la reglementări speciale în domeniu, se va utiliza o formulă consacrată de legislație.

În contextul observației privind utilizarea neuniformă a noțiunilor „administrare”, „gestionare”, „gestiune” și „gestionar” în cuprinsul proiectului, se recomandă reexaminarea textului de la alin. (2), care utilizează sintagma „administrarea sau gestiunea Rezervațiilor”. În lipsa unor precizări privind conținutul și raportul dintre aceste noțiuni, nu este clar dacă acestea desemnează activități distincte ori sunt utilizate cu aceeași semnificație, fapt ce poate genera dificultăți de interpretare și aplicare a normei.

La art. 19:

Se consideră necesară revizuirea alin. (4), întrucât reglementarea potrivit căreia „Registrul național și registrele locale se actualizează în bază de monumente nou-identificate” nu exprimă corect operațiunea juridică avută în vedere. În vederea asigurării preciziei normei, se recomandă reformularea textului astfel încât să rezulte expres că actualizarea registrelor se realizează prin înscrierea monumentelor nou-

identificate sau ca urmare a identificării unor noi monumente istorice. Totodată, utilizarea textelor „datele/informațiile” și „modifică/completează” nu este specifică limbajului normativ și nu corespunde exigențelor unei redactări clare și unitare, fiind recomandabilă utilizarea unor termeni și exprimări explicite.

Sub aspectul coerenței terminologice, se recomandă reexaminarea alin. (5), care utilizează atât noțiunea de „ținere a evidenței”, cât și pe cea de „gestionare” a registrelor. În vederea asigurării unei terminologii unitare pe parcursul proiectului, se impune uniformizarea sau clarificarea termenilor utilizați.

La alin. (7), se va reformula norma potrivit căreia registrele monumentelor istorice „constituie baza legală” pentru includerea acestora în alte registre și documente de planificare. În condițiile în care registrele reprezintă instrumente de evidență și nu au caracter constitutiv, sintagma utilizată nu exprimă corect rolul juridic al acestora în cadrul mecanismului de protecție a monumentelor istorice.

La art. 20:

Potrivit rigorilor tehnicii, se impune substituirea sintagmei „act normativ adoptat de Parlament” cu indicarea expresă a categoriei actului juridic prin care se aprobă clasarea bunurilor imobile în Registrul național. Utilizarea unei formulări generice nu permite identificarea cu suficientă claritate a instrumentului juridic avut în vedere de legiuitor.

Se sugerează revizuirea prevederilor alin. (8) și (13), întrucât nu este suficient de clar locul și rolul includerii bunului imobil în registrul monumentelor în cadrul procedurii de clasare. Astfel, deși alin. (8) lit. b) include această operațiune printre etapele procedurii, alin. (13) prevede că procedura se încheie la data publicării actului normativ privind clasarea. Prin urmare, nu rezultă cu claritate dacă înscrierea în registru reprezintă o etapă distinctă a procedurii sau un efect al clasării.

La alin. (7), norma necesită a fi revizuită în vederea corelării cu celelalte dispoziții ale articolului. În măsura în care clasarea reprezintă premisa includerii bunului imobil în Registrul național sau în registrele locale, referirea la bunuri imobile „propușe de a fi înscrise” în registru nu exprimă cu suficientă exactitate obiectul procedurii reglementate.

La art. 21:

Se propune reexaminarea și corelarea prevederilor alin. (1) și (2), întrucât acestea indică momente diferite pentru producerea efectelor juridice ale inițierii procedurii de clasare. În forma actuală, nu rezultă clar de la ce dată regimul de protecție și obligațiile aferente acestuia devin opozabile persoanelor vizate.

Din punct de vedere al sistematizării reglementării, se recomandă examinarea oportunității menținerii art. 21 în cadrul capit. II „Evidența și clasarea monumentelor istorice”. Deși norma este conexă procedurii de clasare, aceasta reglementează în principal efectele juridice ale inițierii procedurii și regimul de protecție aplicabil bunurilor vizate. În acest context, urmează a fi evaluată oportunitatea încadrării acesteia în capitolul consacrat regimului juridic al monumentelor istorice. În cazul menținerii normei în structura actuală, se recomandă reexaminarea denumirii articolului, astfel încât aceasta să redea conținutul reglementării acestuia.

Din coroborarea prevederilor art. 21 și 22 rezultă o lipsă de claritate în ceea ce privește diferențele dintre procedura obișnuită de clasare și procedura de clasare

de urgență, nefiind delimitate în mod suficient condițiile de aplicare și efectele juridice ale fiecărei proceduri. În acest sens, se recomandă delimitarea expresă a celor două proceduri distincte sub aspectul regimului juridic aplicabil.

Totodată, se impune reexaminarea conceptului de „clasare de urgență” prin raportare la definiția noțiunii de „clasare” prevăzută la art. 5 și la reglementările art. 20. Astfel, dacă clasarea reprezintă procedura de atribuire a statutului de monument istoric unui bun imobil și de includere a acestuia în registrul corespunzător, art. 22 reglementează clasarea de urgență a unui „bun imobil istoric”, redactare din care se poate deduce că bunul vizat beneficiază deja de un statut și de un regim juridic de protecție. Din reglementarea propusă nu rezultă expres dacă procedura prevăzută la art. 22 reprezintă o formă specială a clasării sau un mecanism distinct de protecție aplicabil în situații de risc iminent.

Alin. (4) prevede elaborarea actului normativ de înscriere a bunului în Registrul național sau în registrele locale după aplicarea procedurii de clasare de urgență. În cazul dat, nu este clar dacă procedura reglementată de acest articol vizează bunuri care beneficiază deja de statutul de monument istoric sau bunuri pentru care acest statut urmează a fi atribuit.

Suplimentar, se constată lipsa corelării dintre art. 22 și 34, întrucât nu este clar dacă, în cazul unui bun aflat în procedură de clasare de urgență, pot fi aplicate intervențiile de urgență prevăzute la art. 34, ceea ce poate genera dificultăți de aplicare.

La art. 23, se consideră necesară revizuirea reglementării instituției „declasării”, sub aspectul coerenței conceptuale și al clarității procedurale. Astfel, alin. (1) definește declasarea ca radierea unui bun imobil din Registrul național sau din registrele locale. Or, potrivit art. 5, clasarea reprezintă procedura de atribuire a statutului de monument istoric unui bun imobil, iar potrivit art. 20 aceasta are ca finalitate includerea bunului în registrul corespunzător. Prin urmare, nu rezultă în mod clar dacă declasarea presupune exclusiv radierea din registru sau implică și încetarea statutului de monument istoric al bunului. În vederea asigurării coerenței dintre instituțiile clasării și declasării, se recomandă determinarea conținutului juridic al noțiunii de „declasare”.

Totodată, alin. (2) prevede că declasarea urmează aceeași procedură ca cea prevăzută pentru clasare, fără a preciza care dintre etapele și regulile acestei proceduri se aplică în mod corespunzător. În condițiile în care cele două proceduri au finalități diferite, din redactarea normei nu rezultă care sunt actele și operațiunile procedurale necesare declasării. În acest sens, se recomandă concretizarea normelor aplicabile procedurii de declasare sau reglementarea distinctă a acesteia.

La art. 24 urmează a fi reexaminat alin. (1), întrucât din redactarea acestuia nu rezultă clar că registrul bunurilor imobile are un rol exclusiv de evidență, respectiv de consemnare a informațiilor privind statutul de monument istoric și amplasarea în zona de protecție, fără a produce efecte de instituire sau modificare a acestui statut juridic. În acest sens, se propune reformularea normei pentru a evidenția expres că în registrul bunurilor imobile se notează informațiile privind statutul de monument istoric și amplasarea bunului în zona de protecție, dar nu statutul ca atare.

La art. 26:

Alin. (1) prevede obligația marcării monumentelor istorice cu însemn distinctiv, însă executarea acestei obligații este condiționată de alocarea resurselor financiare „în limitele bugetelor aprobate”. În lipsa unei precizări suplimentare, nu este clar modul în care obligația urmează să fie pusă în aplicare în situația insuficienței fondurilor necesare.

Alin. (2) se referă la folosirea însemnului distinctiv Scutul Albastru (Blue Shield) pentru monumentele istorice și alte bunuri culturale imobile, în sensul Convenției de la Haga din 14 mai 1954. Din modul de redactare nu este suficient de clar dacă textul se aplică doar bunurilor care intră sub incidența acestei convenții sau are în vedere o sferă mai largă, ceea ce poate crea neclarități la aplicare. Se propune reformularea textului astfel încât să se precizeze expres domeniul de aplicare, respectiv dacă acesta vizează exclusiv bunurile culturale imobile protejate potrivit Convenției de la Haga din 1954.

Totodată, la alin. (2) se constată că sintagma „aditional celui menționat la alin. (1)” nu este adecvată din perspectiva tehnicii legislative, fiind neclară și neconformă uzanțelor normative. Prin urmare, în vederea asigurării clarității și coerenței textului, se impune reformularea acesteia.

Referirea din alin. (3) la „protecția informațiilor sensibile” necesită a fi reexaminată, întrucât noțiunea utilizată nu este corelată cu terminologia consacrată de cadrul normativ național în materia accesului la informație și a protecției informațiilor. În vederea asigurării clarității și previzibilității normei, se recomandă utilizarea terminologiei prevăzute de legislația relevantă sau indicarea expresă a categoriei de informații avute în vedere.

La art. 27:

Alin. (1) face trimitere la „regulamentele, normele și metodologiile în domeniul protejării monumentelor istorice”, fără a preciza actele normative avute în vedere și autoritățile competente pentru elaborarea și aprobarea acestora. În acest context, este necesară precizarea nivelului de reglementare și a autorităților emitente, pentru a asigura determinarea cadrului normativ aplicabil.

Alin. (2) necesită revizuire, întrucât redacția actuală este neclară și poate fi înțeleasă în sensul că se referă la intervenții deja realizate. În realitate, norma trebuie să vizeze interzicerea efectuării intervențiilor în condiții care nu respectă prevederile legii.

La art. 28:

La alin. (2) modul de redactare nu este suficient de clar în ceea ce privește condițiile de admisibilitate a intervențiilor prin construcții noi. Nu rezultă clar dacă condițiile prevăzute sunt stabilite ca o listă completă sau dacă pot fi completate prin alte dispoziții ale legii ori prin acte normative subsecvente. În acest context, se impune precizarea și, după caz, restructurarea textului, prin evidențierea distinctă a criteriilor de admisibilitate, pentru a asigura o interpretare și aplicare unitară.

Norma de la alin. (4) interzice divizarea vizuală sau fizică a terenului unui monument istoric, în situația în care acesta este împărțit în mai multe adrese sau parcele, prin amenajarea de bariere, garduri sau alte elemente de separare. Din modul

de redactare nu este suficient de clar delimitat conținutul noțiunii de „divizare vizuală”, ceea ce poate conduce la interpretări diferite în aplicare.

La art. 29:

Norma de la alin. (2) stabilește condițiile în care pot fi realizate intervențiile prin construcții noi în cadrul localităților istorice, însă criteriile avute în vedere par a fi dezvoltate și detaliate prin Planul de referință reglementat la alin. (6)–(10). În acest context, se consideră oportună corelarea expresă a acestor dispoziții, în vederea asigurării unei aplicări mai clare și uniforme a normei.

La alin. (3) este utilizată sintagma „funcțiuni urbane”, fără ca din conținutul normei să rezulte clar categoria activităților, construcțiilor sau amenajărilor avute în vedere. În vederea evitării dificultăților de interpretare, se consideră necesară concretizarea acestei noțiuni.

La art. 30, din punct de vedere al clarității reglementării, se sugerează revizuirea alin. (4), întrucât instituirea obligației de notificare prealabilă a Agenției Naționale a Monumentelor nu este însoțită de prevederi referitoare la procedura și efectele juridice ale acesteia. Se impune determinarea expresă a rolului notificării în mecanismul reglementat de normă.

Din același considerent, se propune revizuirea normei de la art. 31, întrucât noțiunea de „acte permissive” este utilizată fără a fi individualizate actele la care se referă norma. Astfel, nu sunt prevăzute expres care sunt actele administrative a căror emitere este condiționată de examinarea documentației de proiect și de avizul Ministerului Culturii.

La art. 32:

Alin. (1) prevede că desfășurarea anumitor activități este condiționată de atestarea profesională, însă nu precizează în mod complet specializările pentru care această cerință este obligatorie, întrucât enumerarea nu este exhaustivă, fiind utilizată sintagma „etc.”, ceea ce nu permite identificarea exactă a domeniilor vizate.

De asemenea, se constată că marcajul utilizat în cadrul alin. (1) este incorect, motiv pentru care se impune restructurarea textului prin utilizarea unei enumerări cu litere, în locul marcării actuale cu liniuțe.

Alin. (3) necesită revizuire sub aspect redacțional, întrucât referirea la „specialiștii menționați la alin. (1) și (2)” nu este corelată în mod corespunzător cu conținutul acestor alineate, care fac trimitere la domenii de activitate și specializări, fără a individualiza o categorie de specialiști. În acest sens, este necesară corelarea terminologiei utilizate pentru asigurarea coerenței normei.

Alin. (4) necesită revizuire sub aspect redacțional, întrucât trimiterea la „Regulamentul prevăzut la alin. (3)” poate genera dificultăți de interpretare în lipsa unei denumiri complete a actului normativ vizat. În acest sens, se recomandă utilizarea unei trimiteri explicite și unitare la Regulamentul de atestare a specialiștilor, pentru asigurarea clarității normei.

La art. 33:

În textul alin. (2), sintagma „Soluțiile adoptate” este formulată generic și poate genera dificultăți de interpretare, întrucât norma nu precizează la ce anume se referă. În vederea asigurării clarității și previzibilității normei, se recomandă reformularea dispoziției.

La alin. (3) lit. d), sintagma „în cazul unor proiecte complexe” are un caracter imprecis, întrucât norma nu stabilește criteriile în baza cărora un proiect este calificat drept complex. Se recomandă precizarea acestor criterii sau trimiterea la normele care le reglementează.

Suplimentar, la alin. (3), partea introductivă stabilește componentele documentației de proiect de intervenție, însă lit. d) prevede posibilitatea elaborării unui „concept de intervenție”, fără a preciza expres dacă acesta constituie o componentă distinctă a documentației. Se recomandă corelarea dispozițiilor pentru a asigura coerența normei.

La alin. (4), sintagma „două faze majore de elaborare” este imprecisă, întrucât norma nu reglementează și nu distinge alte faze de elaborare. Se recomandă reformularea textului prin indicarea directă a fazelor în care se realizează avizarea.

La alin. (5), propunem revizuirea dispoziției, prin stabilirea expresă a condiției ca actele permissive să se emită numai după avizarea documentației de proiect de intervenție de către Ministerul Culturii.

La alin. (6), sintagma „aprobat de Ministerul Culturii” se va revizui, întrucât actele administrative se emit, după caz, de conducătorul autorității publice. Astfel, urmează a fi indicat ministrul ca autoritate competentă. Aceeași observație o reiterăm și pentru alin. (7).

La alin. (7), sintagma „alte documente tehnice” are un caracter imprecis, nefiind clar delimitate categoriile de documente care pot fi aprobate. Se recomandă eliminarea sintagmei sau precizarea expresă ori definirea categoriilor de documente vizate.

La art. 34:

La alin. (1), sintagma „cu notificarea prealabilă sau, după caz, imediată a Ministerului Culturii” este neclară, întrucât nu rezultă în ce situații se realizează notificarea prealabilă și în ce situații este permisă notificarea ulterioară, respectiv nu este determinat criteriul de aplicare a celor două modalități de notificare.

La alin. (2), utilizarea abrevierii „etc.” indică faptul că lista intervențiilor de urgență nu este completă, însă nu este clar până unde se pot extinde aceste intervenții. În lipsa unor limite sau criterii, nu se poate înțelege cu suficientă precizie ce alte lucrări sunt permise.

La alin. (3), dispoziția privind încheierea contractelor prin procedura de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare nu precizează în mod suficient condițiile de aplicare ale acestei excepții, limitându-se la o trimitere generală la legislația achizițiilor publice. În lipsa unei precizări clare, norma poate admite dificultăți de interpretare și aplicare neunitară, precum și riscul unei extinderi nejustificate a excepției.

La art. 35:

Se remarcă o lipsă de corelare terminologică între art. 5 (noțiunea „intervenții”) și art. 8 alin. (4), unde se utilizează sintagma „investigare arheologică”, și art. 35, unde se utilizează sintagma „cercetare arheologică”, nefiind clar dacă acestea desemnează aceeași noțiune sau noțiuni distincte, ceea ce afectează coerența în reglementare.

Se constată o redactare neunitară a articolului, întrucât un enunț cu caracter normativ este introdus în continuarea alin. (1) fără a fi marcat ca alineat distinct, ceea ce afectează structura și claritatea reglementării.

La alin. (1), din modul de redactare rezultă o limitare a obligației de efectuare a cercetării arheologice la cazurile prevăzute, însă această intenție nu este suficient de clar și expres formulată în text. Astfel, din conținutul părții introductive nu rezultă în mod neechivoc dacă obligația este limitată exclusiv la situațiile enumerate sau dacă poate exista și în alte situații, ceea ce poate genera neclarități în aplicare.

Totodată, la alin. (1), considerăm că dispoziția finală în care se prevede mențiunea „în baza sarcinilor formulate de elaboratorul documentației de proiect” nu este corelată cu caracterul „obligatoriu al cercetării”, nefiind stabilit raportul dintre obligația instituită prin lege și rolul elaboratorului documentației în stabilirea conținutului concret al cercetărilor. Astfel, nu este clar dacă „sarcinile formulate de elaboratorul documentației de proiect” stabilesc doar detalii tehnice sau pot influența obligația de efectuare a cercetărilor, ceea ce poate crea neclarități în aplicare.

La alin. (1)-(3), nu există o corelare clară între utilizarea noțiunii generale de „cercetare arheologică” în contextul stabilirii cazurilor obligatorii și introducerea, la alin. (3), a sintagmei „cercetări arheologice sistematice”, nefiind clar dacă aceasta din urmă reprezintă un tip distinct de cercetare sau se încadrează în noțiunea generală, ceea ce poate genera neclarități în aplicare.

La art. 36:

La alin. (1), din punct de vedere stilistic, utilizarea verbului „țin” nu este adecvată în acest context normativ. Se sugerează reformularea normei „De competența Parlamentului țin următoarele atribuții” cu o exprimare specifică limbajului juridic, de tipul „Parlamentul are următoarele atribuții” sau „În competența Parlamentului intră următoarele atribuții”. Aceeași observație este valabilă și pentru alin. (2).

La alin. (2), propunem o exprimare într-un mod general a competenței Guvernului de a aproba documente de politici publice în domeniul reglementat, fără enumerarea expresă a acestora, nefiind necesară detalierea actelor concrete în textul legii. Aceeași observație o reiterăm și pentru art. 37 alin. (4) lit. b).

La alin. (4), includerea unor dispoziții detaliate privind emiterea avizelor de către Ministerul Culturii este nejustificată, întrucât repetă atribuții deja prevăzute în alte articole ale legii, încarcă inutil textul normativ și poate crea suprapuneri sau interpretări neunitare. Se consideră necesară includerea unei norme cu caracter general privind competența de emitere a avizelor, în condițiile stabilite de lege.

La alin. (4) lit. k), atribuția Ministerului Culturii de inițiere a procedurii de expropriere pentru cauză de utilitate publică trebuie corelată cu prevederile Legii de expropriere pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999, întrucât declararea utilității publice și inițierea procedurii se realizează exclusiv în condițiile stabilite de acest act normativ. În acest sens, se recomandă introducerea unei trimiteri exprese la legea menționată, pentru a asigura concordanța cu cadrul normativ general aplicabil.

La art. 38:

La alin. (1) se va avea în vedere că utilizarea formulei abreviate pentru „Agenția Națională a Monumentelor” este admisă doar după explicarea la prima folosire în text (art. 54 alin. (1) lit. i) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*).

La alin. (3), se va elimina norma propusă, deoarece nu este corelată cu structura generală a reglementării privind accesul la funcții publice sau cele de demnitate publică, în care sunt stabilite mai întâi criteriile de eligibilitate, iar ulterior sunt prevăzute situațiile de incompatibilitate sau neeligibilitate. În forma actuală, norma instituie direct o interdicție de numire, fără a fi integrată într-un cadru juridic aplicabil condițiilor de acces la funcția de demnitate publică. Aceeași observație este valabilă și pentru art. 39 alin. (4).

La alin. (4), se sugerează reformularea sintagmei „poate presta contra plată servicii”, în vederea utilizării unui limbaj normativ mai adecvat. Astfel, dispoziția urmează a fi corelată cu art. 25 din *Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, consacrat funcțiilor de bază ale autorității administrative centrale*.

La art. 39:

La alin. (7), norma este neclar structurată din punct de vedere al tehnicii legislative, întrucât nu este formulată în mod clar o excepție de la regula caracterului public al ședințelor Consiliului, iar utilizarea noțiunii de „derogare” nu este adecvată în acest context. În același alineat, regula generală și excepția pot fi prevăzute împreună, însă trebuie delimitate explicit, astfel încât în cadrul aceluiași enunț să fie stabilită mai întâi regula generală, iar ulterior să fie prevăzute situațiile în care ședințele nu sunt publice. În consecință, se impune reformularea dispoziției în vederea asigurării clarității și coerenței normei.

La alin. (8) lit. g), sintagma „aviz valabil” este imprecisă din punct de vedere normativ. Se propune evitarea utilizării acestei formule și stabilirea expresă a condițiilor în care avizul emis pentru schița de proiect produce efecte în etapa proiectului de execuție.

La alin. (10), competențele Consiliului urmează a fi reglementate prin stabilirea expresă a atribuțiilor acestuia în cuprinsul legii, evitându-se reglementările de excludere a unor competențe.

La art. 44:

La alin. (1) lit. a), pentru asigurarea plenitudinii reglementării, se recomandă indicarea expresă a faptului că obligația privind protejarea monumentului istoric este prevăzută la art. 45.

La alin. (1) lit. d), utilizarea sintagmei „de îndată” nu este însoțită de precizarea momentului de la care începe să curgă obligația de notificare, ceea ce poate genera neclarități în aplicare și interpretare.

La alin. (2) lit. c), utilizarea sintagmei „și/sau” în raport cu „autentificării și/sau înregistrării contractelor” este incorectă din punct de vedere al regulilor tehnicii legislative, întrucât introduce ambiguitate în determinarea momentului de la care curge termenul. Astfel, se va utiliza redacția „autentificării sau înregistrării contractelor”, pentru a determina corect caracterul alternativ al situațiilor juridice vizate.

La alin. (4), prevederea privind atragerea răspunderii civile, contravenționale sau penale este inutilă, întrucât răspunderea pentru nerespectarea obligațiilor este deja reglementată la nivel general pentru întreaga lege (art. 55). Astfel, reiterarea acestei reguli la nivel de articol este redundantă și nu adaugă valoare normativă, motiv pentru care se propune excluderea acesteia.

La art. 45:

La alin. (4), reglementarea nu este suficient corelată cu natura juridică a „Obligației de protejare a monumentului istoric”, stabilită la alin. (1) ca act administrativ individual, întrucât conținutul dispoziției este redactat într-o formulare specifică normelor cu caracter general, ceea ce generează neclarități de sistematizare și aplicare. Astfel, în partea introductivă, propunem a fi prevăzută norma în redacția: „Obligația de protejare a monumentului istoric cuprinde următoarele elemente:”.

Pornind de la această soluție, dispozițiile subsecvente urmează a fi reformulate corespunzător, astfel încât să fie clar că „Obligația de protejare a monumentului istoric”, în calitate de act administrativ individual, stabilește conținutul și efectele juridice aplicabile fiecărui caz concret. Spre exemplu, la lit. a), se propune reformularea normei în sensul stabilirii regulii privind întocmirea și aprobarea actului de către autoritățile competente, precum și a termenului de realizare de 90 de zile, corelat cu data înscrierii bunului imobil în registrul respectiv.

La lit. c), utilizarea sintagmei „obligație legală” este redundantă, întrucât obligațiile stabilite prin lege au, prin definiție, caracter legal. Se consideră necesară excluderea acesteia și menținerea unei formulări concise, în concordanță cu tehnica legislativă.

La lit. d), sintagma „ține locul” este improprie din punct de vedere al redactării actului normativ, întrucât nu exprimă în mod clar efectul juridic urmărit în situația inexistenței Cărții tehnice a construcției. Urmează a fi reformulată dispoziția astfel încât să rezulte expres că documentul se include în Cartea tehnică a construcției, iar în lipsa acesteia se anexează la documentația tehnică de utilizare și exploatare a bunului imobil.

Din același considerent, la lit. e) urmează a fi revizuită norma prin utilizarea unei exprimări precise, de tipul „se anexează la actele juridice privind dreptul de proprietate, concesiune sau închiriere”, pentru a asigura claritatea și caracterul executoriu al normei.

La alin. (5), norma este redactată într-o manieră care îngreunează perceperea conținutului normativ, ceea ce afectează claritatea și accesibilitatea textului. Totodată, nu este suficient de clar determinat regimul juridic aplicabil până la emiterea și comunicarea „Obligației de protejare”, în special în ceea ce privește exercitarea drepturilor asupra bunului imobil și condițiile încheierii actelor juridice aferente. Or, redacția „nu se suspendă exercitarea dreptului de proprietate, folosință sau dispoziție” este inutilă, motiv pentru care necesită a fi redată dispoziția într-o formă simplă și directă, astfel încât să rezulte explicit că drepturile asupra bunului imobil continuă să fie exercitate în condițiile legii, până la emiterea și comunicarea „Obligației de protejare”.

La art. 46, denumirea articolului nu corespunde conținutului normei. Astfel, deși articolul este intitulat „Prejudicierea monumentelor istorice”, dispoziția nu

reglementează noțiunea sau acțiunea de prejudiciere, ci stabilește situațiile în care un monument istoric sau părțile sale componente se consideră prejudiciate. În acest context, urmează a fi corelată denumirea articolului cu conținutul acestuia sau reformularea normei, după caz.

La art. 47 alin. (1), norma este redactată neclar, or, prevederea „Prejudiciul se stabilește... prin evaluarea” nu este corectă, deoarece elementele prevăzute la lit. a)–c) reprezintă baza de determinare a cuantumului prejudiciului, și nu mecanismul de evaluare propriu-zisă. Se impune reformularea dispoziției prin delimitarea distinctă a acestor aspecte și stabilirea clară a elementelor în funcție de care se determină cuantumul prejudiciului.

Având în vedere că alin. (1) nu stabilește în mod clar nici criteriile, nici mecanismul de evaluare, limitându-se la enumerarea unor elemente de cost, iar alin. (2) delegă aprobarea unui ghid metodologic privind evaluarea prejudiciului, se constată o lipsă de corelare între norma primară și actul normativ subsecvent, în ceea ce privește stabilirea elementelor esențiale ale evaluării prejudiciului. În acest context, urmează a fi reanalizat conținutul articolului prin includerea în textul legii a criteriilor și principiilor de bază ale evaluării prejudiciului, urmând ca ghidul metodologic să detalieze exclusiv modul de aplicare tehnică a acestora.

La art. 48:

La alin. (2), norma poartă un caracter imprecis, întrucât nu este determinat rolul ordinului ministrului Culturii în cadrul procedurii de reparare a prejudiciului și nu rezultă corelarea acestuia cu alin. (3), din care reiese etapa reparării pe cale voluntară prin contract. Se propune de evidențiat natura și efectele ordinului în cadrul procedurii.

La alin. (3) și (4), nu este asigurată o succesiune procedurală clară în cadrul procesului de reparare a prejudiciului. În special, nu este stabilit un termen în care persoanele vizate trebuie să răspundă la ordinul emis de ministrul Culturii, momentul din care se consideră neîndeplinită obligația de reparare pe cale voluntară, precum și condițiile de trecere la faza judiciară. Se recomandă precizarea etapelor și a condițiilor de sesizare a instanței de judecată.

La alin. (5), norma este redactată incomplet, întrucât nu stabilește regimul juridic al sumelor achitate cu titlu de reparare a prejudiciului. În special, nu este clară autoritatea care administrează aceste sume, în sensul identificării instituției responsabile de încasarea și gestionarea lor, precum și nu este reglementată procedura sau modul concret de utilizare a acestora. Ar fi necesară completarea dispoziției prin reglementarea expresă a aspectelor enunțate mai sus, în vederea asigurării clarității și aplicabilității normei.

La alin. (6), utilizarea sintagmei „Procesul de reparare a prejudiciului se consideră finalizat” este improprie din punct de vedere juridic, întrucât nu procesul, ci obligația de reparare a prejudiciului se consideră executată sau stinsă. Se impune reformularea dispoziției în acest sens, pentru corectitudine terminologică.

La alin. (7), norma este inutilă, întrucât dublează de fapt prevederea generală privind răspunderea juridică pentru încălcarea prevederilor prezentei legi, deja stabilită la art. 55. Întrucât regimul răspunderii civile, contravenționale și penale, precum și obligația de reparare integrală a prejudiciului sunt reglementate distinct în

cuprinsul legii, dispoziția are caracter declarativ și nu adaugă elemente normative noi. Se impune excluderea acesteia pentru evitarea dublării reglementării.

La art. 51:

La alin. (1), se consideră necesară reconsiderarea modalității de reglementare a Fondului național al patrimoniului cultural. Astfel, în locul instituirii acestuia prin sintagma „se instituie”, se consideră oportună definirea Fondului prin indicarea naturii și destinației sale, în concordanță cu reglementările aplicabile fondurilor naționale.

Totodată, se constată că norma „Pentru finanțarea proiectelor, programelor și activităților din domeniul protejării patrimoniului cultural”, fără a asigura o delimitare suficient de clară a conținutului acestora în raport cu destinația mijloacelor financiare, are un caracter prea general, nefiind clar modul de aplicare al acestor categorii. În acest sens, se recomandă completarea proiectului cu definiții sau cu o concretizare a categoriilor de activități finanțabile, pentru a asigura delimitarea clară a sferei de utilizare a Fondului.

Aspectele privind apartenența Fondului la bugetul de stat, aprobarea acestuia prin legea anuală a bugetului de stat și raportarea la Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014 ar trebui prevăzute expres la alin. (2), în vederea asigurării unei structurări clare și coerente a normei.

La alin. (5):

În textul părții introductive, urmează a fi eliminată sintagma „În domeniul reglementat de prezenta lege”, întrucât este redundantă și nu contribuie la claritatea normei.

Se consideră necesară reexaminarea lit. b) privind finanțarea elaborării metodologiilor, normelor și altor documente de reglementare, întrucât aceasta nu este compatibilă cu natura Fondului. Or, elaborarea cadrului normativ reprezintă o atribuție funcțională a autorităților publice competente, dar nu o activitate de tip proiect sau program finanțabil dintr-un fond bugetar.

La lit. c), în prima teză urmează a fi revizuită sintagma „implementarea Programului național de restaurare”, întrucât aceasta este prea generală și nu delimitează clar cheltuielile finanțate din Fond.

De asemenea, la lit. c) se impune excluderea tezei a doua, întrucât prevederile privind caracterul de interes public al lucrărilor și scutirea de taxe pentru eliberarea certificatului de urbanism și a autorizației de construire nu constituie o destinație a Fondului, ci se referă la un alt domeniu, respectiv cel al urbanismului și autorizării executării lucrărilor de construcții. În acest sens, includerea acesteia în cadrul alin. (5) nu corespunde sub aspectul obiectului de reglementare.

Se consideră necesară revizuirea lit. d), dispoziția „implementarea Programului național de inventariere” nu permite determinarea clară a activităților finanțate și necesită concretizare sub aspectul conținutului și al mecanismului de implementare.

Urmează a fi eliminată lit. j), întrucât textul „alte activități și programe specifice domeniului protejării patrimoniului cultural imobil”, întrucât textul „alte activități și programe specifice domeniului protejării patrimoniului cultural imobil” nu stabilește în mod determinat și limitativ destinația mijloacelor Fondului,

permițând extinderea cheltuielilor dincolo de scopurile pentru care acesta se instituie. În acest sens, destinația mijloacelor Fondului trebuie să fie stabilită clar, precis și exhaustiv la nivel de lege.

Se atestă lipsa reglementării exprese a beneficiarilor mijloacelor Fondului, fapt ce creează incertitudine în aplicare, motiv pentru care se propune completarea articolului în acest sens.

Ca concluzie, se constată că extinderea excesivă a categoriilor de cheltuieli finanțabile din Fond, în condițiile constituirii exclusive din bugetul de stat, afectează claritatea mecanismului de utilizare a resurselor publice, motiv pentru care se impune limitarea expresă a destinațiilor la activități strict legate de scopul Fondului. Prin urmare, se impune revizuirea destinațiilor Fondului, astfel încât acestea să fie mai clare, mai limitate și direct legate de scopul pentru care Fondul este creat.

La art. 56:

Se observă că momentul abrogării dispozițiilor prevăzute la art. 6 alin. (1) lit. g)–i) din Legea nr. 12/2024 este raportat la intrarea în vigoare a unei hotărâri a Guvernului. Deși legiuitorul poate condiționa producerea unor efecte juridice de realizarea unui eveniment viitor, mecanismul ales trebuie să fie suficient de clar și previzibil. În cazul de față, soluția propusă poate genera neclarități cu privire la momentul exact al încetării efectelor juridice ale normelor respective și dificultăți în procesul de evidență și actualizare a legislației, întrucât abrogarea unor dispoziții legale este raportată la producerea efectelor unui act normativ subordonat. Totodată, proiectul stabilește deja un termen de 12 luni pentru adoptarea actelor normative necesare implementării legii.

În acest context, se va analiza opțiunea potrivit căreia momentul abrogării să fie stabilit expres prin lege și corelat cu perioada tranzitorie prevăzută pentru implementarea noilor reglementări. În acest sens, dispozițiile art. 6 alin. (1) lit. g)–i) din Legea nr. 12/2024 ar putea fi menținute în vigoare pe durata termenului de 12 luni prevăzut de proiect, urmând să fie abrogate la expirarea acestuia, prin efectul expres al legii.

La alin. (4), în ceea ce privește soluția normativă propusă la anexa la Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat, aceasta urmează a fi reanalizată și revizuită. Astfel, se va prevedea în mod expres completarea Tabelului de la capitolul I din anexa la legea vizată cu poziția nr. 16, iar textul ce urmează a fi inserat în tabel va fi redat în formă tabelară.

La actualul alineat (5), se va reevalua necesitatea modificării Hotărârii Parlamentului nr. 1531/1993, inclusiv a titlului acesteia, care vizează aprobarea Registrului monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, având în vedere că proiectul prevede menținerea acestuia în vigoare cu titlu tranzitoriu până la aprobarea Registrului național al monumentelor istorice, deoarece va genera neclarități privind regimul juridic aplicabil în perioada de tranziție. Astfel, pe de o parte, norma tranzitorie prevede că, până la aprobarea Registrului național al monumentelor istorice, rămâne în vigoare Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1531/1993. Pe de altă parte, proiectul propune modificarea aceleiași hotărâri, inclusiv substituirea titlului acesteia și alte modificări ale conținutului. În acest context, se atestă că

aceeași reglementare este, concomitent, menținută cu titlu tranzitoriu și supusă modificării prin același proiect, ceea ce poate genera neclarități cu privire la regimul juridic aplicabil în perioada de tranziție.

În vederea asigurării unei structuri clare și coerente a proiectului, se impune reanalizarea art. 57, care cuprinde atât norme cu caracter tranzitoriu, cât și măsuri de implementare a legii. Astfel, alin. (1) și (3) reglementează situații specifice perioadei de tranziție dintre vechea și noua reglementare, iar alin. (2) stabilește obligații ale Guvernului privind elaborarea și ajustarea cadrului normativ necesar aplicării legii. Potrivit regulilor de tehnică legislativă, dispozițiile privind punerea în aplicare a legii urmează a fi reglementate distinct de dispozițiile tranzitorii și incluse în cadrul dispozițiilor finale.

Raportat la cele expuse, se impune revizuirea substanțială a proiectului de lege, în conformitate cu rigorile tehnicii legislative, având în vedere că este vorba despre un act normativ de o importanță deosebită. În acest sens, se va ține cont de faptul că legea reprezintă un act normativ care cuprinde norme cu caracter general, obligatoriu și impersonal, adoptate în scopul reglementării relațiilor sociale dintr-un anumit domeniu, motiv pentru care aceasta trebuie redactată cu utilizarea unui limbaj normativ adecvat, caracterizat prin claritate, precizie, concizie și previzibilitate, evitând ambiguitățile, redundanțele și dublajul legislativ.

Secretar de stat

Mihai GHEORGHIȘ